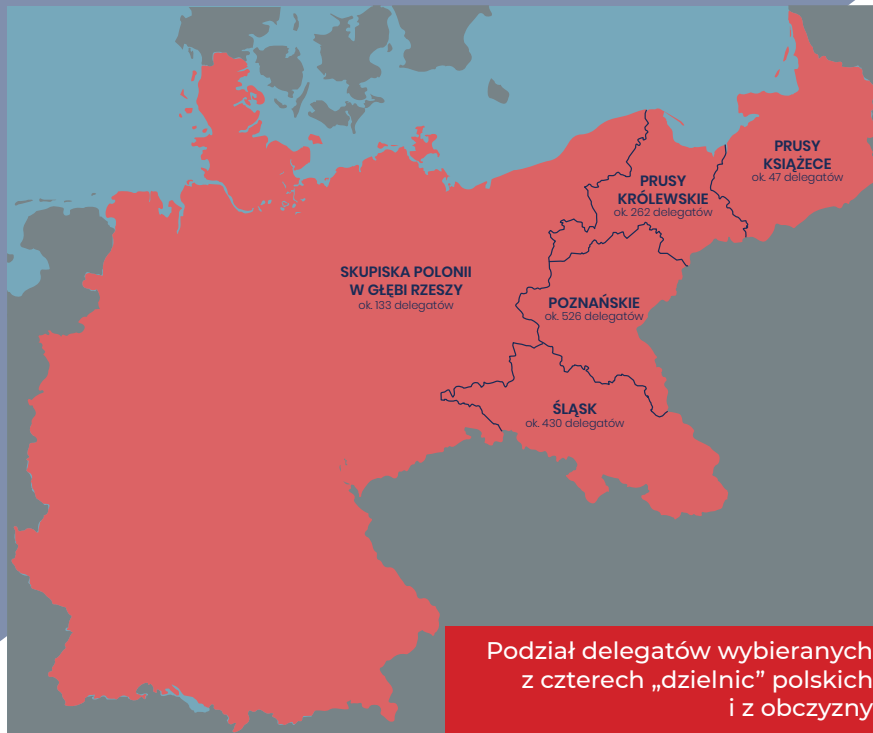

POLSKI SEJM DZIELNICOWY

Na drodze do niepodległości.

Polski Sejm Dzielnicowy
w Poznaniu (1918)

scenariusz: Andrzej Gulczyński | opracowanie graficzne: Marcin Gruchociak | redakcja: Anna Kołos

Zbiory na wystawę udostępniły

Archiwum Akt Nowych w Warszawie
Archiwum Państwowe w Poznaniu
Archiwum Państwowe w Toruniu
Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie
Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, Oddział w Poznaniu
Biblioteka Sejmowa
Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu
Fundacja Zakłady Kórnickie
Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Nowy Jork
Kapituła Kolegiacka w Poznaniu
Muzeum Narodowe w Poznaniu,

oddział Muzeum Historii Miasta Poznania
Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni
Muzeum Regionalne w Jarocinie
Muzeum Regionalne w Pleszewie
Muzeum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Muzeum w Gostyniu
Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
Wielkopolskie Muzeum Niepodległości
Wielkopolskiego Towarzystwa Kulturalnego
Osoby prywatne, w tym rodziny delegatów na Sejm

PATRONAT HONOROWY:

SPONSORZY

POZnań
Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

POZnań

Polski Sejm Dzielnicowy

Polski Sejm Dzielnicowy był doniosłym wydarzeniem w historii Polski. Wieńczył wieloletnie starania o odzyskanie niepodległości, wykonywał legalną drogę i zbiorowy wysiłek, otwierał drogę do przejęcia przez Polaków pełni władzy i odrodzenia zjednoczonej Polski. W ciągu pół miesiąca wybrano ok. 1400 delegatów ze wszystkich ziem polskich zaboru pruskiego i z głębi Rzeszy. Po raz pierwszy w historii Polski kobiety skorzystały z praw wyborczych.

Sejm obradujący w dniach 3–5 grudnia w Poznaniu zamianował jedność Polaków zaboru pruskiego. Podczas obrad nastąpiło wzmocnienie więzi pomiędzy Polakami z różnych części Rzeszy. W dyskusjach spłotyły się różne koncepcje, ale sygnał był jeden: ufamy

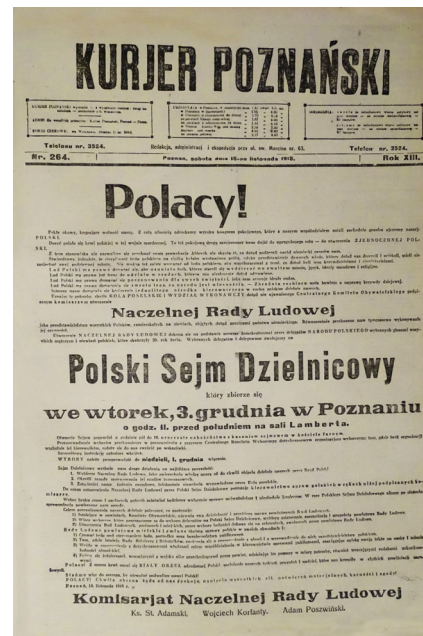
w dobre decyzje kongresu pokojowego i zjednoczenie wszystkich ziem polskich. Sejm podjął szereg uchwał dotyczących m.in. zabezpieczeń społecznych, reformy rolnej, nauki religii w szkole, powstania uniwersytetu. Wysłano telegramy do „Komendanta Piłsudskiego”, obrońców Lwowa, mieszkańców Śląska Cieszyńskiego, Krakowa, Wilna i Warszawy, a także do przywódców państw zwycięskiej koalicji przypominające o sprawie polskiej. Odrodzić się wszak miała zjednoczona Polska. Wyraził też pragnienie, aby powstał jak najszybciej „silny rząd, mający za sobą posłuch wszelkich partii politycznych. Takim zaś może być tylko rząd koalicyjny, złożony z przedstawicieli wszystkich ziem polskich”.

Dzielo Sejmu

Sejm dokonał wyboru 80-osobowej Naczelnej Rady Ludowej, uchwalił „Ustawy politycznej organizacji Polaków w Rzeszy Niemieckiej”, stwarzając takie

ramy do działania NRL i wybranego przez nią Komisarjatu, że ciała te mogły działać w ramach państwa niemieckiego. Po wybuchu powstania wielkopolskiego Komisarjat objął władzę, a następnie doprowadził do zjednoczenia ziem zaboru pruskiego z innymi ziemiami polskimi. Zwoływanie Sejmu Dzielnicowego nie było już konieczne. NRL podjęła w dniu 19 sierpnia 1919 r. uchwałę o rozwiązaniu organizacji politycznej Polaków zamieszkałych w Rzeszy Niemieckiej. Likwidację Komisarjatu powierzono Ministrowi byłej Dzielnicy Pruskiej.

Odezwą do Polaków na łamach „Kuriera Poznańskiego”, 1918

ORGANIZATOR

Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, powstałe w 1857 roku, aktywnie działa na rzecz popularyzacji nauki, podtrzymywania świadomości historycznej i tożsamości lokalnej.

PTPN podjęło się opracowania słownika delegatów na Polski Sejm Dzielnicowy, kontynuując w tym zakresie działania Wielkopolskiego Towarzystwa Kulturalnego, a także zorganizowania wystaw upamiętniających i edycji źródeł.

Apelujemy o przekazywanie informacji o delegatach do powstającego słownika. Zestawienia i baza delegatów znajdują się na: <http://sejm-dzielnicowy.ptpn.poznan.pl/>, kontakt: sekretariat@ptpn.poznan.pl. Rocznicowe obchody zaplanowano na 2 grudnia 2018 r. (główni organizatorzy to Fundacja Zakłady Kórnickie i Wojewoda Wielkopolski). Patronat nad wydarzeniami objął Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej. Więcej informacji na: www.polskisejmdzielnicowy.pl/; kontakt: psd@fzk.pl